

Kestävä vaatehuolto

Välitä vaatteitasi – Pese ja huolla oikein

Pidennä käyttöikä, hoida tekstiilejä oikein. Turha peseminen kuluttaa ja kuormittaa

Kun hoidat tekstiilejä hoito- ja pesuohjeiden mukaan, pidennät tekstiilien käyttöikä, säästät lompakkoa ja ympäristöä. Peseminen kuluttaa vaatetta. Vaate kannattaa pestä vasta, kun se on likainen.

- Hoida ja säilytä vaatteitasi oikein.
- Vältä turhia pesuja.
- Harjaa.
- Tuuleta.
- Poista tahrat tuoreeltaan.
- Älä säilytä pyykkiä likaisena pitkään, jottei lika kiinnity kuituihin.
- Lajittele oikein.
- Noudata pesuohjeita.
- Oio ja kuivata oikein.
- Säilytä vaatteet hyvänmuotoisilla vaateripustimilla tai väljästi laatikoissa.
- Mitä useammin ja pitempään käytät vaatteitasi, sen parempi luonnolle.
- Tee harkittuja ostoksia.
- Osta kestävä ja pitkäikäistä. Suosi kierrätettyjä tuotteita.
- Valitse parhaita A-luokan koneita, kun ostat uutta.
- Vältä turhia pesuja.
- Pese täysiä koneellisia.
- Käytä alhaisia pesulämpötiloja. Muista kuitenkin, että kaikki pyykki ei tule puhtaaksi matalissa lämpötiloissa.
- Annostele pesuainetta oikein ja pyykin määrän mukaisesti.
- Suosi ympäristömerkittyjä pesuaineita.
- Osta täyttöpakkauksia, jos mahdollista.
- Huuhteluaine ei ole välttämätön.

Kaikkein ympäristöystävällisin vaate löytyy omasta vaatekaapistasi.

Pyykinpesu ja hoito-ohjemerkit

Tutustu hoito-ohjeeseen jo ostoksilla, jotta tiedät, miten tuotetta voi pestä ja hoitaa. Käytännöllinen tekstiili kestää vesipesun ja tarvittaessa rumpukuivauksen.

Inspecta

TEKSTIILIEN HOITO-OHJESYMBOLIT

VESIPESU	VALKAISU	RUMPUKUIVAUS	SILITYS	KEMIALLINEN PESU
95 Normaali Ohjelma	Valkaisu sallittu	Normaali rumpukuivaus	Silitys enintään 200 °C	Kemiallinen pesu tetra-kloori-eteenillä
95 Varovainen ohjelma		Varovainen rumpukuivaus (alempi lämpötila)	Silitys enintään 150 °C	
60 Normaali Ohjelma	Vain happi-valkaisu sallittu	Rumpukuivaus kielletty	Silitys enintään 110 °C	Kemiallinen pesu hiili-vedyllä
60 Varovainen ohjelma			Silitys kielletty	
40 Normaali ohjelma	<ul style="list-style-type: none"> Noudata hoito-ohjetta. Lajittele pyykki värin mukaan – pese vaaleat ja tummat vaatteet erikseen. Lämpötilamerkintä pesusoihossa ilmaisee korkeimman sallitun pesulämpötilan. Viiva (=palkki) hoito-ohjemerkin alla ilmaisee, että vaate tulee pestä ohjelmalla, jonka mekaaninen vaikutus on normaaliohjelman vaikutusta vähäisempi. Mekaanista vaikutusta vähentävät esim. vähäisempi kerralla pestävän pyykin määrä, suurempi vesimäärä ja kevyempi linkous. Kemiallisen pesun kirjaimet hoito-ohjeessa ilmaisevat pesulalle mitä liuottimia ja mitä puhdistusmenetelmää kulloinkin voi käyttää. Värin epätasaista kulumista pesussa vähennetään pesemällä voimakasväriset vaatteet nurin käännettynä. Tämä vähentää myös oleellisesti vaatteen pinnan nypyyntymistä. Lisäksi on käytössä luonnollista kuivatusta kuvaavia symboleja, esim. ja . Lisätietoa näistä merkinnöistä ohjeessa TSL 23-901, kohta 8. <p>(Tekstiilien hoito-ohjeiden ilmoittaminen Standardin SFS-EN ISO 3758 ja ohjeen TSL 23-901 pohjalta)</p>			Kemiallinen pesu kielletty
40 Varovainen ohjelma				
30 Varovainen ohjelma				Kemiallinen vesipesu eli emulsio-pesu
30 Erittäin varovainen ohjelma				
Vain käsinpesu sallittu, max 40°C				Kemiallinen vesipesu kielletty
Vesipesu Kielletty				

2012-09-26

Inspecta Sertifiointi Oy: Porkkalankatu 13 G, 00180 HELSINKI, puh. 010 521 600, www.inspecta.com

Lajittele pyykki

1. Pesulämpötilan ja -menetelmän mukaan. (30°, 40° ja 60°)
2. Värin mukaan: tummat sekä vaaleat ja valkoiset erikseen.
3. Likaisuuden mukaan, pese hyvin likaiset vaatteet erillään. Tarvittaessa niille valitaan esipesullinen ohjelma.

Ennen pesua

1. Tyhjennä taskut, sulje vetoketjut, tarranauhat ja hakaset.
2. Avaa napit, solmi vyöt ja pitkät nauhat.

3. Käännä samettivaatteet, jäykät ja voimakasväriset puuvillavaatteet kuten farkut sekä kuvalla varustetut paidat nurinpäin.
4. Poista vaikeat tahrat ennen pesua.
5. Pese sukkahousut ja rintaliivit pesupussissa. Sulje rintaliivien hakaset, kaarituellisia rintaliivejä ei suositella pestäväksi koneessa.

Miten pestään?

Täytä pyykinpesukone täyteen. Kun kädet mahtuvat päältä täytettävään koneeseen suorina ranteita myöten, pesukone on täysi. Edestä täytettävä kone on täynnä, kun käsi mahtuu täyttöaukon yläreunasta suorana sisään ranteita myöten. Jos sulloit koneen liian täyteen, pyykki voi jäädä likaiseksi tai huuhtoutua huonosti. Pahimmassa tapauksessa se voi rikkoa koneen.

Valitse pyykinpesuaine pyykin mukaan. Noudata pyykinpesuainepakkauksen annosteluohjetta. Pyykistä ei tule puhtaampaa, jos annostus ylitetään, vaan päinvastoin. Suomessa on pääsääntöisesti pehmeä vesi, joten käytetään annosteluohjetta sen mukaan.

Noudata vaatteiden pesuohjeita ja valitse pesuohjelma niiden mukaan. Herkemmille kuiduille valitaan esimerkiksi hieno- tai käsinpesu, kestävämmille kuiduille sopii puolestaan esimerkiksi kirjopesuohjelma. Tarkista oman pesukoneesi pesuohjelmat koneen käyttöoppaasta.

Kirjavista puuvillatekstiileistä värit voivat sekoittua suositusta alhaisemmissa lämpötiloissa. Suositusta korkeampi lämpötila voi kutistaa vaatetta tai haalistaa sen värejä.

Voimakasvärisistä tekstiileistä voi lähteä väriä muutaman pesukerran, mikä mainitaan usein hoito-ohjeessa. Värisieppareilla voi välttää värjäytymisvahinkoja.

Pese asukokonaisuus aina samalla kertaa, näin asukokonaisuus säilyy samannäköisenä.

Pesun jälkeen

Oio vaatteet ja ripusta ne kuivumaan ilmastavasti tai kuivaa koneellisesti, jos se on ohjeissa sallittu. Lue lisää pyykin kuivatuksesta.

Älä kuivata mitään pyykkiä saunassa kiukaan lähellä tai yläpuolella.

Älä koskaan jätä konetta käyntiin, jos et ole kotona. Kone voi hajotessaan syttyä palamaan tai aiheuttaa vesivahingon. Vakuutus ei korvaa kuluja, jos et ollut kotona vahingon sattuessa.

Pyykinpesuaineet

Valitse sopiva pesuaine pyykin mukaan ja annostele pesuaine ohjeen mukaan.

Värilliselle pyykille kirjopesuainetta (usein teksti "color"). Kirjopesuaineet eivät sisällä valkaisuainetta. Vaaleille valkaisuainetta sisältävää jauhemaista pesuainetta (tuotteessa lukee usein "white" tai "valkopyykille"). Villalle ja silkille hienopesuainetta, joka ei sisällä entsyymejä.

Pyykinpesuaineen pesuteho riippuu sen sisältämien pesuaktiivisista aineista ja niiden pitoisuuksista tuotteessa. Pesuaineiden pesutehossa on eroja: toinen poistaa paremmin värillistä likaa ja toinen rasvalikaa. Vaihda siksi välillä pesuainemerkkiä. Zeoliittia sisältävä pyykinpesuaine voi kerääntyä pyykinpesukoneen osasiin ja aiheuttaa pahaa hajua sekä pahimmassa tapauksessa, pitkään käytettynä tukkia koneen osia. Kiinnitä huomiota myös pesuaineen annosteluun. Pesuainepakkauksissa on annettu ohjeet pesuaineen annosteluun per pyykkikilo. Pyykkikilolla tarkoitetaan kuivan pyykin painoa.

Jauhe, tabletti vai nestemäinen?

Markkinoilla on pesuaineita monessa muodossa. Nestemäinen on vaivaton käyttää. Se huuhtoutuu pois helpommin ja on kätevä käsinpesussa. Tablettikin on helppo käyttää, kun pesuainemäärä on valmiiksi annosteltu. Pesuaineiden hinnoissa on eroja ja siksi hintatietoinen pyykinpesijä katsoo, mikä on pesukerran hinta pesukertaa kohti. Nestemäisissä aineissa ei ole valkaisuainetta. Niissä käytetään vain optisia kirkasteita.

Pieniä ekotekoja

Allergisen kannattaa valita hajusteeton pesuaine. Hajusteet lisäävät myös ympäristökuormaa. Vaikka et ole itse herkistynyt hajusteille, osa muista ihmisistä voi reagoida niihin. Muista oikea annostelu ja koneen täyttö. Liika pesuaine kuormittaa ympäristöä ja liian täyteen tungettu pesukone ei pääse huuhtelemaan kunnolla. Liika pesuaine saattaa myös huuhtoutua huonosti, jolloin sitä jää vaatteisiin. Myös pesutulos saattaa huonontua.

Huuhteluaine ei ole välttämätön. Huuhteluainetta jää kuidun pinnalle ja se voi ärsyttää herkkää ihoa. Huuhteluaine ei sovi kaikille kuiduille, kuten elastaanille tai teknisille kuiduille. Jos haluat käyttää huuhteluainetta, kokeile siihen etikkaa.

Hajut pois

Vaatteisiin voi usein pinttyä hajuja, jotka eivät poistu normaalilla pesulla. Esimerkiksi urheiluvaatteisiin pinttyy helposti hien hajua. Näitä vinkkejä kannattaa testata hajujen poistamiseen.

Monet vaatteet raikastuvat tuulettamalla. Esimerkiksi villavaatteet kannattaa enemmän tuulettaa kuin pestä. Tuulettaminen on myös turhaa pesemistä ekologisempaa.

Etikka sopii hajujen poistamiseen. Etikka poistaa pyykeistä hajuja tehokkaasti. Lisää ruokalusikallinen pyykinpesukoneen huuhteluainelokeroon pesun yhteydessä. Voit käyttää joko tavallista etikkaa tai kauposta löytyviä pyykkietikoita. Pyykkietikat tuoksuvat yleensä vähemmän etikalle kuin tavallinen etikka. Huomioi, että etikka ei kuitenkaan sovi kaikille kuiduille. Esimerkiksi kosteussulkutekstiilien, kuten kestovaippojen, kanssa sitä ei kannata käyttää pinnoitteiden säästämiseksi. Myös asetaatti-, triasitaatti- ja polyakrylaattikuidut sekä silkki saattavat kärsiä etikan käytöstä

Pyykkietikan voi tehdä helposti myös itse. Käytä sitä huuhteluaineen tapaan. Lisäämällä eteeristä öljyä saat haluamasi tuoksuista puhdasta pyykkiä. Käytä pyykkietikan valmistuksessa väkiviinaetikkaa.

Pyykkietikan resepti

1 dl vettä

4 dl väkiviinaetikkaa

(n. 15 tippaa eteeristä öljyä)

- Ravista sekaisin suljettavassa lasipullossa.
- Annostelee pyykinpesukoneen huuhteluainelokeroon n. 2 rkl.

Jos pyykki haisee

Pyykki voi haista ummehtuneelle monestakin eri syystä. Vaatteisiin on myös voinut pinttyä esimerkiksi hien, savun tai kellarin hajua. Jos vaatteet haisevat tunkkaiselta, kellarilta tai "vanhalta", hajua voi johtua tetrakloorianisoli-yhdisteestä. Se tarttuu kloorifenolilla käsitellystä puutavarasta ja rakennuksista tekstiileihin. Jos tunkkainen hajua ei lähde pesussa, varminta on hävittää tuote. Tarkista myös, että hajut eivät johdu puhdistamatta jääneestä pyykinpesukoneesta.

Kokeile hajujen hävittämiseen seuraavia keinoja:

Useimmat hajut lähtevät 60 asteessa, mutta kaikkia tekstiilejä ei voi pestä niin kuumassa. Ennen kuin heität pois pahalta haisevan vaateen, kuten t-paidan tai treenivaateen, harkitse sen pesemistä 60 asteessa, vaikka hoito-ohjeessa olisikin alempi lämpötila. Vanha vaate on ekologisempi kuin uuden hankinta.

Jos vaatteissasi on todella pinttynyt haju, voit myös koittaa liottaa niitä etikka-vesiseoksessa (1/2 dl etikkaa ja 5 l viileää vettä) noin puolen tunnin ajan. Heti tämän jälkeen huuhtelee vaate ja laita se normaaliin konepesuun. Voit lisätä vielä etikkaa huuhteluaineeksi.

Ripusta pyykkiä heti pesukoneen pysähtyttyä kuivumaan. Tarkista, että pyykki pääsee kuivumaan ilmastavasti. Pyykin tulisi kuivua noin vuorokaudessa.

Valkopyykki

Valkoinen paita on klassikkovaate, joka on hyvällä hoidolla myös pitkäikäinen hankinta. Valkoiset tekstiilit ovat kuitenkin herkkiä tahroille ja pinttymille. Siksi ne vaativat tarkempaa huoltoa kuin muunväriset tekstiilit. Ajan saatossa valkoinen väri alkaa herkästi kellertää tai harmaantua. Hyvällä hoidolla pidät valkoiset tekstiilit kirkkaana pitkään.

Valkoinen vaate pestään muun valkoisen pyykin kanssa. Käytä pesuaineena valkaisuainetta sisältävää jauhemaista pesuainetta. Nestemäinen valkopyykille tarkoitettu pesuaine ei sisällä valkaisuainetta, siinä on vain optisia kirkasteita. Ne eivät riitä pitämään valkoista vaatetta valkoisena.

Ennaltaehkäise

Vältä liian ja kemikaalien joutumista valkoiselle tekstiilille.

Käytä mahdollisuuksien mukaan valkoisen vaateen alla aluspaitaa. Ihosta irttoa aina ihorasvaa, hikeä ja deodoranttia, joka saa ajan saatossa valkoisen vaateen kellertämään.

Vältä kosmetiikan joutumista tekstiilille. Kosmetiikka, kuten hajuvedet, hiuslakka ja meikit voivat jättää valkoisen paitaan sinnikkään tahran.

Tekstiilin hankintavaiheessa tarkasta hoito-ohjeesta korkein sallittu lämpötila. Suosi valkoisten tekstiilien kohdalla vaatteita, jotka kestävät pesun 60 asteessa. Korkea pesulämpötila edesauttaa valkoisen tekstiilin säilymistä kirkkaana.

Poista kellertymät

Joskus kellertymät ja tahrat ovat todella tiukassa. Silloin on syytä tehdä erillinen tahrojen käsittely. Tahranpoisto tehdään aina tuoreelle tahralle, jolloin tahran irtoamisen ennuste on parempi.

Ruokasooda

Mittaa 3 rkl ruokasoodaa pesuainelokeroon ja pese tekstiilit pitkällä pesuohjelmalla, tai tee ruokasoodasta ja vedestä tahna. Tahna hierotaan halutulle alueelle, annetaan vaikuttaa hetki ja harjataan pois. Tämän jälkeen vaate pestään normaalisti.

Sitruuna

Purista yhden sitruunan mehu pesuvatiin ja lisää joukkoon pari teelusikkaa suolaa ja lämmintä vettä niin, että vaate peittyy. Liota tunnin ajan ja pese normaalisti. Kuivata mahdollisuuksien mukaan auringossa.

Sekoita pari desiä kuumaa vettä puolikkaan sitruunan mehu tai pari teelusikallista sitruunahappoa keskenään. Lisää joukkoon vielä teelusikallinen suolaa. Kaada seos kellastuneiden kainalokohtien päälle, anna vaikuttaa hetki ja pese normaalisti.

Auringon valo

Auringon valo on tehokas tahranpoistaja valkopyykille. Auringon valo valkaisee valkoista pyykkiä, mutta voi haalistaa värejä. Auringonvalo tepsii erityisen hyvin värillisiin tahroihiin, jotka ovat peräisin kasviksista, hedelmistä tai marjoista. Villaa ja silkkiä auringonvalo voi kellastuttaa.

Valkoista tekstiiliä ei kannata jättää likaisena pyykkikoriin pinttymään. Ihoa vasten oleva valkoinen vaate kannattaa pestä jokaisen käyttökerran jälkeen tai ainakin parin päivän sisällä käytöstä. Silloin vaate pysyy todennäköisesti valkoisempana. Kainaloiden kohdat ovat alttiita kellertymille. Hiki ja deodorantti saattavat kellastuttaa vaatetta, vaikka vaate ei näyttäisi siltä heti käytön jälkeen.

Villavaatteet

Joustava ja pehmeä villa eristää hyvin lämpöä ja imee kosteutta. Villa hylkii likaa ja puhdistuu siksi helposti. Villaneule on pitkäikäinen lämmittäjä, kun huollat sitä oikein. Samat ohjeet käyvät myös pipojen, lapasten sekä villasukkien hoitoon. Myös flanelivaatteita kannattaa huoltaa näillä ohjeilla.

Puhdista villavaate ensisijaisesti tuulettamalla ja poistamalla tahrat paikallisesti. Kohenna neuleen yleisilmettä harjaamalla villavaatetta pehmeällä vaateharjalla. Sinnikkäimmät nypyt voit poistaa nukkakammalla. Jos tuuletus ei raikasta tarpeeksi, kokeile höyryttämistä. Mikäli neule vaatii pesua, tarkista aina pesuohje materiaalilapusta.

Lähes kaikki neuleet nyppyyntyvät ennemmin tai myöhemmin. Se ei välttämättä kerro suoraan laadusta, sillä hyvälaatuinen villakin voi nyppyyntyä. Nyppyjen poistaminen luonnonmateriaaleista on kuitenkin usein helpompaa kuin keinokuituisesta neuleesta.

Nyppyntyminen vaikuttaa vaatteen ilmeeseen. Harjaamalla ennaltaehkäiset nyppyntymistä Harjaa neule läpi pehmeällä vaateharjalla. Harjaaminen siloittaa pörhistyneet neuleen kuidut ja näin ennaltaehkäisee uusien nyppyjen syntymistä. Samalla vaateharja poistaa pölyä, likaa, nukkaa ja irronneita kuituja vaatteen pinnalta.

Sumuta harjauksen yhteydessä neuleelle hiukan vettä, jotta pöly irtoaa paremmin.

Nyppyjen poisto nukkakammalla

Pingota neule tyynyn päälle syliisi tai levitä tasaiselle alustalle. Kokeile ensimmäisellä kerralla nukkakampaa neuleen nurjalle puolelle pienelle alueelle. Käy läpi nyppyiset kohdat nukkakammalla kampaamalla neuleen pintaa silmukoiden suuntaisesti. Aloita kevyesti ja lisää tarvittaessa painetta. Elektroniset nukkaliekkurit leikkaavat nypyt vaatteen pinnasta. Ne soveltuvat paremmin keinokuituisten tekstiilien huoltoon.

Viimeistele höyryttämällä

Höyrytys siloittaa neuleen kuidut ja puhdistaa neuletta. Höyryttämällä pidennät siis neuleen pesuväliä. Höyryttäminen voi vahvistaa hetkeksi neuleen tuoksua, mutta se häviää kuivuesssa. Jätä siis vaate kuivumaan höyrytyksen jälkeen. Höyrytä silitysraudan höyrytoiminnolla tai vaatehöyrystimellä. Varo laskemasta silitysrautaa lähelle neuleen pintaa: pidä silitysrauta noin 2–5 cm:n päässä neuleen pinnasta tai suojaa harsokankaalla.

Villavaatteen pesu

Villavaate pitää tuulettamisesta! Se raikastuu ja siliää ulkoilmassa.

Mikäli neule vaatii pesua, tarkista aina pesuohje materiaalilapusta. Yleensä neuleet pestään matalissa asteissa joko käsin tai pesukoneen hieno- villapesuohjelmalla. Käytä mielellään pesussa mietoa, villalle tarkoitettua pesuainetta.

Käsinpesu

Käsittele ensin mahdolliset tahrakohdat miedolla puhdistusaineella (esim. sappisaippua, marseillesaippua). Kostuta tahra ja levitä pesuainetta. Painele esimerkiksi karheahkolla pyyhkeellä tai käsittele varoen pehmeällä hammasharjalla. Huuhtelee viileällä vedellä.

Laske pesuvatiin reilusti viileää (max. 30 astetta) vettä ja liota joukkoon hiukan villalle tarkoitettua, mielellään nestemäistä pesuainetta. Älä käytä kloorivalkaisua. Valkaiseminen vahingoittaa villalangan rakennetta, jolloin tuote menettää lämpöominaisuuksiaan. Käännä neule nurin päin, laita pesuveteen ja painele ja puristele kevyesti hetken aikaa. Varo hankaamista ja vääntämistä, jotta vältät vanumisen ja muodon menetyksen. Kaada pesuvesi pois ja laske vatiin saman lämpöistä vettä. Huuhtelee neule useaan kertaan, kunnes huuhteluvesi pysyy kirkaana. Älä liota.

Puristele neuleesta varovasti pois vesi ja levitä kuivan pyyhkeen päälle. Rullaa neule hetkeksi pyyhkeen sisään, niin että vesi imeytyy pyyhkeeseen. Levitä neule tasaiselle alustalle kuivumaan, esimerkiksi puhtaan pyyhkeen päälle kuivaustelineelle. Muotoile neule muotoonsa kosteana. Vältä kuivatessa suoraa auringonvaloa, se voi kellastuttaa villavaatteen.

Vinkki! Jos villaan on pinttynyt kovasti hajua, voit pestä villaa etikka-pesuaineseoksella. Varo kuitenkin käyttämästä etikkaa liikaa, jottei etikan haju pinty villaan.

Konepesu

Villaneuleet voi usein pestä myös pesukoneen villanpesuohjelmalla. Etenkin suuret ja painavat neuleet on paras pestä villanpesuohjelmalla. Pesupussi suojaa neuletta nyppyyntymiseltä ja nirhaumilta konepesussa. Pussin tulee kuitenkin olla tarpeeksi suuri. Neuletta ei tule sulloa ahtaaseen pussiin vaan pestä mieluummin ilman pussia. Täytä kone väljästi, villaneuleiden kohdalla kaksi neuletta kerralla on sopivasti. Kuivaus kuten käsinpesussa. Voit myös lingota kevyesti, mutta älä kuivaa rumpukuivaajassa.

Villakankaiset vaatteet, kuten miesten puvut, naisten jakkupuvut ja villamekot on hyvä pesettää pesulassa. Villa-polyesterisekoitteiset housut ja hameet voi yleensä pestä itse vesipesussa. Niiden hoito-ohjeet suosittelvat usein 40 asteen vesipesua.

Pellavavaatteen pesu

Noudata aina hoito-ohjemerkin ohjeita.

Pellava kutistuu ensimmäisessä pesussa noin 10 %.

Pese pellavat erillään muista pyykeistä, sillä niistä irtoaa kuituja, jotka tarttuvat muihin tekstiileihin tiukasti. Kastele pellavakangas täysin ennen pesukoneeseen laittoa. Tämä lisää pesuun käytettävää vettä ja ehkäisee hieman ryppyjen syntymistä ja huuhtelee irtokuituja pois. Yleinen pesulämpötila on 60 astetta. Korkeammat pesulämpötilat kuluttavat kuituja. Kova linkous lisää rypyjä. Suorista ja oio pellavakankaat ennen kuivumaan ripustamista. Rumpukuivausta ei suositella. Tarkista ja tarvittaessa tyhjennä pesukoneen nukkasihti pellavien pesun jälkeen.

Vauvan pyykki

Vauvaperheessä pyykkiä kertyy paljon ja sitä pestään usein päivittäin.

Vauvalla on herkkä iho ja siksi vauvan ihon kanssa kosketuksissa olevat tekstiilit on hyvä pestä miedoilla pesuaineilla. Hajusteettomia ja väriaineettomia pesuaineita käyttämällä vältät turhat kemikaalit. Tahrat ja mikrobit puhdistuvat parhaiten vähintään 60-asteisessa pesussa. Vauvalle kannattaakin hankkia vaatteita, jotka kestävät 60-asteen pesun. Tarkista siis tekstiilin pesulapun merkinnöistä pesuohje jo ennen hankintaa ja noudata ohjetta.

Lakanat ja pyyhkeet sekä kestovaipat on hyvä pestä aina vähintään 60 asteen pesulämpötilassa ja silloin tällöin 90-asteessa – pesuohjeiden niin salliessa. Kaikki uudet vauvan tekstiilit on hyvä pestä ennen käyttöönottoa, jotta tuotannossa jääneet kemikaalit peseytyvät pois. Myös kirpputorilta hankitut tekstiilit kannattaa ensin pestä

Vauvan pyykkiä ei tarvitse erotella muusta pyykistä. Myöskään kaikkia vauvan pyykkejä ei tarvitse silittää. Silitä vauvan tekstiilit oman jaksamisen mukaan.

Toppavaatteet

Tyhjennä taskut ennen pesua ja sulje vetoketjut. Poista takista hupun karvareunus, jos mahdollista. Käännä vaate nurinpäin. Pese paksut toppavaatteet mieluiten koneessa yksin väljässä vedessä. Pesulämpötila on usein 40 astetta. Huuhteluainetta ei suositella. Kevyt linkous on yleensä sallittu.

Oio vaate hyvin ja kuivaa se leveällä vaateripustimella. Untuvatuotteille riittävän iso pesukone. Untuvatuotteet ovat yleensä vesipestäviä. Älä tunge väkisin muhkeaa tuotetta pieneen kotikoneeseen. Untuvapeitteet pestään isossa talokoneessa tai pesulassa.

Älä lisää tennispalloja tai muuta ylimääräistä pesukoneeseen. Tennispalloista saattaa irrota väriä tai liimaa vaatteeseen. Käytä hellävaraista pesuohjelmaa. Käytä valkaisuaineettomia, nestemäisiä pesuaineita tai hienopesuainetta noin 1/3 normaalista määrästä.

Untuvalle sopii hyvin tehokas linkous. Liian hidas kuivuminen voi jättää päälliskankaaseen ikävän ruskean raidan ja tunkkaisen hajun. Jos käytössäsi on rumpukuivain ja rumpukuivatus on sallittu, käytä sitä. Untuvat saavat kuivausrummussa alkuperäisen pöyheydensä. Älä lisää tennispalloja tai muuta ylimääräistä myöskään kuivausrumpuun. Valitse siliävien tekstiilien ohjelma ja alhainen lämpötila. Ota takki ulos kuivausajan puolivälissä ja taputtele tai ravistele sitä, jotta sisällä oleva kosteus tulisi pintaan. Jos käytössäsi ei ole rumpukuivainta, kuivata vaate ilmavassa paikassa. Pöyhi untuvavaatetta kuivumisen aikana.

Vettä hylkivät ja muut viimeistellyt vaatteet

Nykyisin monet ulkoiluvaatteet ovat eri tavoin viimeistelyjä esimerkiksi vettä hylkiviksi. Pese tällaiset tuotteet huolellisesti hoito-ohjeen mukaan. Huuhteluaineita ei suositella, koska ne tukkivat hengittävät materiaalit. Kuivauslämpötila ei saa kohota kuumemmaksi kuin pesulämpötilakaan. Kuivausrummun käyttö on yleensä kielletty.

Tahranpoisto

Tahranpoistossa on tärkeää nopeus ja tahran tunnistaminen. Tahrat kannattaa käsitellä ennen pesua. Käsittelyn jälkeen pese vaate samanvärisen pyykin kanssa pesuohjeen mukaan.

Tahranpoistomenetelmiä

Sappisaippua

Toimii hyvin rasva- ja proteiinitahroiin, kuten maitotuote-, kananmuna-, veri-, ruoho- ja kastiketahroiin. Kostuta tahra vedellä ja hiero sappisaippuaa suoraan tahraan. Anna vaikuttaa hetki ja huuhtelee vaate, tai pese se tarvittaessa koneessa.

Käsiastianpesuaine

Toimii etenkin rasvatahroiin. Kostuta tahra vedellä, lisää tahran päälle pari tippaa astianpesuainetta ja hiero liinalla tai sienellä. Huuhtelee vaate ja pese tarvittaessa koneessa.

Ruokasooda

Toimii rasvatahroiin. Tee tahna ruokasoodasta ja parista tipasta käsiastianpesuainetta tai vettä ja hiero sitä tahrakohtaan. Anna vaikuttaa. Huuhtelee vaate ja pese tarvittaessa koneessa. Huomaa, että ruokasooda voi haalistaa kirkkaita värejä.

Auringonvalo

Sopii vaaleille vaatteille ja toimii esimerkiksi pinttyneisiin tomaatti-, porkkana- tai ulostetahroiin. Vie vaate ulos auringonvaloon ja anna olla auringossa muutamasta tunnista muutamaan päivään.

Sitruunahappo

Käytä vain vaaleille vaatteille, sillä sitruunahappo saattaa valkaista kangasta. Toimii marja- ja hedelmä tahroiin. Sekoita 0,5 tl sitruunahappoa ja 1 dl vettä seokseksi. Käsittele tahra seoksella ja pese vaate koneessa. Vaihtoehtoisesti voit kokeilla tahranpoistoon sitruunamehua: purista sitä suoraan tahran päälle.

Hiuslakka

Hiuslakka tehoaa hyvin kuulakärkikynä – tussi- ja huopakynätahroille. Suihkauta hiuslakkaa tahran päälle, anna vaikuttaa hetki ja huuhtelee kylmällä vedellä.

Marseillen saippua

Sopii hyvin nahkavaatteiden tahranpoistoon.

Happo – emäs käsittely

Toimii esim. pinttyneille punaviini ja hedelmätahroille. Happona voi käyttää sitruunamehua tai väkiviinaetikkaa, emäksenä laimennettua ammoniakkia (1 tl desilitraan vettä), sitä saa apteekista tai tavallista jauhemaista konepesuainetta. Tee liukset kahdelle eri lautaselle. Kasta tahra vuorotellen happoon ja emäkseen. Hankaa tahraa ja kuivata käsittelyjen välissä kevyesti esim. talouspaperilla. Jatka niin kauan, kunnes tahra on lähtenyt. Huuhtelee lopuksi hyvin.

Tahroja

Mustikka

Kaada tahran päälle kiehuvaa vettä. Mustikkatahroja voi myös liottaa piimässä tai jogurtissa, tai kastaa sitruunahappo-vesiseokseen ennen pesua. Voit kokeilla myös sitruunamehua: purista sitä suoraan tahralle.

Banaani

Käsittele tuore tahra kylmällä vedellä ja käsiastianpesuaineella. Voit kokeilla tahraan myös sitruunanmehua. Pese vaate sen jälkeen pesuohjeen mukaan. Vaihtoehtoisesti voit kokeilla tahranpoistoon sitruunamehua: purista sitä suoraan tahran päälle.

Rasva

Käsittele rasvatahrat käsiastianpesuaineella, käsiastianpesuaineen ja ruokasoodan seoksella tai sappisaippualla. Hiero tahrakohtaa ja anna vaikuttaa 30 minuuttia. Huuhtelee ja pese vaate tarvittaessa koneessa.

Veri

Huuhtelee tuore tahrakohta kylmällä vedellä. Kuuma vesi saa veren pinttymään kankaaseen. Sappisaippua poistaa tahran tehokkaasti.

Ruoho

Käsittele tahra sappisaippualla. Anna vaikuttaa hetki ja huuhtelee vaate, tai pese se tarvittaessa koneessa.

Tussi ja muste

Käsittele vesiliukoisen tussin tahra käsiastianpesuaineella. Kokeile mustetahroihin sitruunahapon ja veden seosta, tai kokeile hiuslakkaa.

Lisää eri tahrojen poistamisesta löydät: <https://www.martat.fi/kodinhoito/tahranpoisto/>

Tämä vaatehuolto-opas on toteutettu yhteistyössä Hämeen-Pirkanmaan Marttojen kanssa (2026).

